Županijsko izvješće: Osječko-baranjska županija

Godina provedbe: 2024

Broj održanih sastanaka: 4
Broj usvojenih programa: -

Provedeni programi
-

Provedene ostale aktivnosti
Dana 26. lipnja 2024. godine obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv ovisnosti, u suradnji s partnerima, nazočilo je oko 50 sudionika.
Obilježavanje Svjetskog dana mentalnog zdravlja, nazočilo je oko 100 sudionika.
Obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti, u suradnji s partnerima, nazočilo je oko 300 sudionika.
Obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti obuhvatilo je aktivnosti:
-press konferencija za medije;
-predstava „Klasni neprijatelj" u izvedbi studenata Umjetničke akademije glume i lutkarstva, nazočilo je 60 sudionika;
-Panel rasprava „Procjena potreba djece i mladih za preventivnim intervencijama", nazočilo je 120 sudionika;
-testiranje korisnika TZ Ne – ovisnost na krvlju i spolno prenosive bolesti; testirano: 25 korisnika;
-interaktivno predavanje „Iz zajednice u svijet – Izazovi", u TZ ne-ovisnost: nazočilo je 27;
-17 radionica za učenike 5. i 7. razreda osnovnih škola o ovisnostima (alkohol, nikotin, digitalne tehnologije);
-kontakti s medijima, ukupno: 33.

Usvojeni dokumenti
Akcijski plan djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Osječko-baranjske županije

Problemi u radu
Nedostatak financijskih sredstava.

Oblici suradnje i slično
Suradnja s ustanovama, nadležnim tijelima i civilnim udrugama koje se u svom radu bave istom problematikom.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu
Akcijski plan je usmjeren na smanjenje uporabe droga, štetne uporabe alkohola, prevencije pušenja kao i pojavu i razvoj ponašajnih ovisnosti, te vezanih zdravstvenih i socijalnih posljedica uključujući mjere prevencije, rane intervencije, liječenja, smanjenja štete, rehabilitacije, društvene reintegracije osoba s problemom ovisnosti odnosno njihovog oporavka.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 5.980,00 eura
Iz proračuna gradova: -
Sveukupno: 5.980,00 eura

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni uredi na području Osječko-baranjske županije- Osijek, Našice, Đakovo, Beli Manastir, Valpovo, Donji Miholjac; Dom za odgoj djece i mladeži Osijek.
Zdravstvene ustanove: Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Centar za zdravstvenu zaštitu

mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti Osijek, Klinički bolnički centar Osijek
Nevladine organizacije: Udruga za borbu protiv ovisnosti „Ne-ovisnost“, Centar za nestalu i zlostavljanu djecu Osijek, Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 270
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 202
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 13
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 68
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 40

Stopa liječenih ovisnika na području županije: Za 2024. nema podatak o stopi liječenih ovisnika. Za 2023. godinu na 100 000 stanovnika u dobi od 15 do 64 godine, stopa liječenih ovisnika iznosi 202,0, a stopa liječenih opijatskih ovisnika iznosi 141,1.

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije
Tijekom 2024. godine upućeno je ukupno 34 eksperimentatora/konzumenta/ovisnika poradi provođenja mjere obvezatnog liječenja, od čega je 9 malodobnih eksperimentatora. Mjeru je završilo ukupno 15 eksperimentatora/konzumenata/ovisnika, od čega 4 malodobne osobe. Kod ukupno 5 eksperimentatora/ konzumenta/ovisnika bilježimo prestanak javljanja. U tijeku je izvršenje mjere kod njih 12, od čega kod 3 malodobne osobe. Ukupno 2 eksperimentatora/konzumenta nije se javilo na izvršenje mjere, od čega 1 malodobna osoba.

Ekspertiza o završenom liječenju upućenih sustavu pravosuđa (DO/PS-e) i evaluacija o provođenju supstitucijske terapije opijatskih ovisnika upućene LOM-e i dr. bilo je ukupno 239. Izvještaja o stanju izvršenja mjere obvezatnog liječenja za pacijente upućene sustavu pravosuđa i Hrvatskom zavodu za socijalni rad bilo je 64.

U izvještajnom razdoblju pratio se nadzor nad roditeljskom skrbi kod 20 konzumenata/ovisnika, od čega se 2 roditelja nisu odazvali, odnosno uključili u tretman, a kod ukupno 11 roditelja mjera je u tijeku, kod 5 roditelja zabilježen je prestanak javljanja. Nadzor nad roditeljstvom završen je kod ukupno 2 roditelja konzumenta/ovisnika.
Zbog nasilja u obitelji izrečene su tri mjere obvezatnog liječenja. Kod ukupno 2 počinitelja mjera je završena, a 1 počinitelj nije se javio te tretman nije započeo.

Projekt „Stambena zajednica“ u provedbi Udruge za borbu protiv ovisnosti „NE-OVISNOST“
- Obuhvaća organizirani oblik stanovanja rehabilitiranih ovisnika, odnosno njihovu postupnu integraciju u društvenu zajednicu, pomoć u rješavanju obiteljskih odnosa, sudskih procesa, ovladavanje tehničkim i socijalnim vještinama, doškolovanje i prekvalifikaciju.
Terapijski program Stambene zajednice se provodi kroz: grupe samopomoći, individualne razgovore, radno-okupacijsku terapiju, edukacijske tečajeve za korisnike, doškolovanje i prekvalifikaciju, športske aktivnosti, kulturne i socijalne sadržaje i volonterske angažmane.

Nadalje, suradnja se ostvaruje i sa DCK Osječko-baranjske županije koji ulaže posebne napore u edukaciju volontera za provođenje aktivnosti prevencije bolesti ovisnosti u osnovnim i srednjim školama i općenito među populacijom adolescenata i mladih. Tijekom 2024. godine proveden je program "Prevencija ovisnosti- Mladi za mlade" kroz koji se osposobljavaju volonteri te se koordinira i potiče provođenje aktivnosti u cilju prevencije bolesti ovisnosti. Kroz dosadašnje programe pokazalo se da je metoda gdje mladi educiraju mlade najbolje prihvaćena te je na prijedlog članova Terenske jedinice osjeckog Crvenog križa osmišljen program prevencije ovisnosti koji obuhvaca ciklus radionica koje se vec desetak godina provode u osnovnim i srednjim školama na podrucju OBŽ. Metode vođenja radionica ocijenjene su kao odlicne i potrebne i sa stajališta pedagoga, nastavnika i profesora koji su bili promatrači radionica ili su i sami sudjelovali u radu.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Od 2000. – 2024. godine postoji kontinuirano stabilan trend broja aktivnih opijatskih ovisnika, izuzev pika koji se detektira tijekom razdoblja 2005. – 2008. godine, koji se kreće u rasponu od 94 do maksimalno 313, a što je pokazatelj da je stopa opijatskih ovisnika na području Osječko – baranjske županije ispod republičkog prosjeka, i stabilna je tijekom godina praćenja. U razdoblju 2023. godine bilježimo blago povećanje liječenih ovisnika na području Osječko – baranjske županije, dok tijekom 2024. god. bilježimo blagi pad liječenih ovisnika.

- Registriraju se sve mlađe dobne skupine neopijatskih konzumenata i opijatskih ovisnika, nastavlja se zloporaba supstitucijske terapije s ilegalnog tržišta droga,
- Bilježi se porast zlouporabe kokaina i amfetamina na razini prethodnih godina.
- Omjer aktivnih pacijenata koji konzumiraju opijate, u odnosu na one koji konzumiraju neopijate je 2,97:1.
- Omjer novoprimljenih pacijenata koji konzumiraju neopijate, u odnosu na one koji konzumiraju opijate je 3,08:1.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

1."Screening- rano otkrivanje rizičnog ponašanja mladeži"
U školskoj godini 2023./24. anketirano je ukupno 1267 učenika, od toga 654 (51,6%) učenika sedmih razreda iz 30 osnovnih škola na području Osječko–baranjske županije i ukupno 613 (48,4%) učenika prvih razreda 7 srednjih škola. Ukupno je obrađeno 1267 anketnih upitnika pri čemu je detektirano 147 (11,60%) rizičnih učenika.
Do kraja izvještajnog razdoblja u školskoj godini 2024./25. anketirano je ukupno 1241 učenik. Ukupno 473 upitnika su obrađena, a kod 60 učenika je detektiran rizik.

2.Trening životnih vještina
Tijekom školske godine 2023./2024. u projektu „Trening životnih vještina“ sudjelovali su učenici šestih razreda iz 5 osnovnih škola: Osnovne škole „Retfala“ Osijek, Osnovne škole Vladimira Becića Osijek, Osnovne škole „Dobriša Cesarić“ Osijek, Osnovne škole August Šenoa Osijek i Prosvjetnog-kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj. Obuhvaćeno je ukupno 11 razreda, a u navedenom periodu održano je ukupno 88 radionica s 8 različitih tema. Ukupan broj učenika koji je sudjelovao u radionicama je 215. Prosječan ukupan broj učenika po radionici je M=174,5 učenika.
Do kraja izvještajnog razdoblja u školskoj godini 2024./25. održano je ukupno 29 radionica za učenike 6. razreda OŠ „Retfala“ Osijek, OŠ „Dobriša Cesarić“ Osijek, OŠ Vladimira Becića Osijek, OŠ August Šenoa Osijek i Prosvjetno-kulturni centar Mađara.
Tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti održano je ukupno 17 radionica za učenike 5. i 7. razreda o ovisnostima (alkohol, nikotin, digitalne tehnologije)

3.Testiranje krvlju i spolno prenosivih bolesti
U TZ Ne – ovisnost učinjeno je testiranje korisnika na krvlju i spolno prenosive bolesti (HbsAg, anti HCV, TPHA, anti HIV). Testirano je ukupno 25 korisnika, kod ukupno 1 korisnika pozitivan je marker HbsAg, a kod ukupno 5 korisnika pozitivan je anti HCV.

4.Testiranje učenika
U izvještajnom razdoblju izvršeno je testiranje učenika, na kanabis, Gimnazije Gaudeamus, Graditeljsko-geodetske škole Osijek, II. gimnazije Osijek, Isusovačke klasične gimnazije Osijek, Škole primijenjene umjetnosti i dizajna i Medicinske škole Osijek Ukupno je testirano 502 učenika, od kojih je kod 13 učenika detektiran pozitivan nalaz na kanabis.

5.Jednodnevna edukacija PoMoZi Da
Edukacija za prosvjetne djelatnike s temom „Trauma“. Nazočno: 11 prosvjetnih djelatnika.

6.Stručna edukacija za prosvjetne djelatnike i stručne službe osnovnih i srednjih škola, djelatnike predškolskih ustanova, Hrvatskih zavoda za socijalni rad na području Osječko – baranjske županije
Održana je jedna edukacija s 4 teme (Stupovi mentalnog zdravlja, Anksioznost, Primjena asocijativnih karata, radionice) iz domene mentalnog zdravlja za djelatnike prosvjetnih institucija i Hrvatskih zavoda za socijalni rad, na kojoj je nazočilo ukupno 143 djelatnika.

7.Škola nepušenja
Prva Škola nepušenja održavala se u razdoblju studeni 2023. – ožujak 2024. godine. Održano ukupno10 radionica
Druga Škola nepušenja započela je tijekom je studenog 2024. god. Održano ukupno 3 radionice

8.Istraživanje „Procjena potrebe djece i mladih za preventivnim intervencijama“
Upitnikom CTC -YS, anketirano je ukupno 1508 učenika, ukupno 1043 učenika (69,2%) iz osnovnih škola i 465 (30,8%) učenika, u dobi 11 – 18 godina, iz srednjih škola s područja Osječko – baranjske županije.
Hrvatska verzija CTC YouthSurvey-a - CTC Upitnik za djecu i mlade pokriva rizične i zaštitne čimbenike prisutne u četiri domene: (1) zajednica, (2) obitelj, (3) škola te (4) vršnjaci/individua. Organiziran je tako da sadrži 140 varijabli. Prilagođena verzija upitnika ispituje 18 rizičnih čimbenika te 9 zaštitnih čimbenika.
Za provođenje istraživanja dobivena je suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te Etičkog povjerenstva Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo Osječko – baranjske županije.

9.U izvještajnom razdoblju održane su intervencije u službi primarne prevencije:
- 2 predavanje za roditelje, nazočno 50-tak;
- 2 predavanje za učenike, nazočno 60;
- 10 tribina/Okruglih stolova, nazočno cca 800;
- 20 edukacija za prosvjetne djelatnike, stručne službe osnovnih i srednjih škola, socijalne radnike, ukupno 922;
- 13 sudjelovanja u medijskim i TV emisijama;
- 8 testiranja učenika u školama, testirano 502 učenika;
- 4 edukacije za medicinske sestre i tehničare, nazočno cca 158;
- 3 obilježavanja značajnih datuma, nazočno cca 300 - 500.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: -
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 144
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 292
Broj zapljena: 456

Vrste zaplijenjenih droga
306 zapljena droge konoplje koja sadrži više od 0,3% tetrahidrokanabinola (THC-a) - 22467,8 g
9 zapljena droge hašiš - 418,2 g
17 zapljena stabljika biljke konoplje – 121 komad
4 zapljene sjemenki kanabisa – 18,2 g
1 zapljena ulje kanabis – 20 ml
1 zapljena heroina – 1,6 g
59 zapljena amfetamin-speed – 1471,3 g
12 zapljena metamfetamin-ecstasy-25,9 g
21 zapljena droge kokain - 1028,1 g
2 zapljene droge LSD – 44 komada
1 zapljena droge GBL – 50 ml
2 zapljene droge MDMA – 11,1 g

2 zapljene droge psilocibin gljive – 50,7 g
2 zapljene buprenorfina – 3 kom
17 zapljena benzodijazepina (lijekovi na Popisu droga) – 1802742 kom